

УДК 378:[37.015]:62

Сергій Чуйко

ORCID iD 0000-0002-7052-5158

викладач комісії обслуговування та ремонту автомобілів і двигунів,
Житомирський автомобільно-дорожній коледж
Національного транспортного університету,
вул. Велика Бердичівська, 2, 10001 м. Житомир, Україна;
аспірант кафедри автомобілів і транспортних технологій,
Житомирський державний технологічний університет,
вул. Чуднівська, 103, 10005 м. Житомир, Україна
expertauto@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ

У статті, на основі аналізу наукової літератури розкрито зміст поняття «екологічна компетентність майбутніх фахівців автомобільного транспорту». Охарактеризовано основні структурні елементи екологічної компетентності майбутніх фахівців у галузі автомобільного транспорту. Визначено основні фактори, які впливають на формування екологічної компетентності майбутніх фахівців автомобільного транспорту. Обґрунтовано ефективні організаційно-педагогічні умови формування екологічної компетентності майбутніх фахівців автомобільного транспорту.

Ключові слова: автомобільний транспорт; екологічна компетентність; майбутній фахівець; професійна компетентність; транспортний засіб.

Вступ. Соціально-економічні перетворення в Україні, вибір європейського вектору розвитку вимагають суттєвих змін у підготовці фахівців автомобільного транспорту, формування у них екологічної компетентності. Разом з тим, у розвитку автомобільного транспорту простежуються наступні протиріччя, зокрема, підвищення рівня задоволення потреб населення у перевезеннях супроводжується збільшенням негативного впливу на навколишнє середовище (таке явище найбільш відчутне у великих містах України, де викиди автотранспорту складають 90–95 % загальної кількості викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря).

Ю. Гутаревич, Д. Зеркалов, А. Говорун, А. Корпач, Л. Мержиєвська (2008) класифікують автотранспортну галузь як таку, яка завдає важкого техногенного навантаження на навколишнє природне середовище, основними якими є: викиди шкідливих речовин від двигунів внутрішнього згорання, електромагнітне випромінювання, шумове забруднення, забруднення продуктами зношування автомобілів, виробничі відходи та їх утилізація (с. 96–139).

З огляду на це, серед основних принципів і напрямів реалізації Транспортної стратегії України на період до 2020 року, схваленою розпорядженням Кабінету міністрів України (2010), поряд зі стимулюванням розвитку енергозберігаючих та екологічно безпечних видів транспорту, вбачається забезпечення екологічної безпеки, обов'язкового дотримання екологічних стандартів і нормативів під час провадження діяльності у галузі транспорту та

створення єдиної системи навчання, відповідно до європейських норм (с. 9–23).

Формування екологічної компетентності майбутніх фахівців автомобільного транспорту передбачає не тільки оволодіння знаннями щодо екології та інших сфер життєдіяльності людини, але й розвиток у них умінь безпечної експлуатації автотранспортних засобів, раціонального ставлення до обслуговування та ремонту механізмів і систем, які впливають на стан забруднення навколишнього середовища.

Мета статті – розкрити зміст поняття «екологічна компетентність фахівців автомобільного транспорту», охарактеризувати напрями забезпечення фундаментальної професійно-екологічної підготовки студентів та набуття ними практичних навичок щодо забезпечення екологічної безпеки автомобільної галузі.

Педагогічні аспекти формування екологічної компетентності майбутніх фахівців автомобільної галузі. Різні концепції формування екологічної компетентності особистості досліджувалися вітчизняними та зарубіжними вченими. Зокрема, процес формування екологічної компетентності майбутніх фахівців в галузі транспортних технологій (І. Солошин, Д. Державець), студентів вищих технічних навчальних закладів (А. Забалуєва, Г. Папуткова), фахівців водного господарства (О. Гуренкова), студентів коледжів та окремих професій (Н. Олійник), майбутніх фахівців у коледжах лісового господарства (Н. Стрижак), учнів професійно-технічних навчальних закладів (О. Слатвінська), майбутніх фахівців-аграрників (Г. Білецька),

майбутніх гірничих інженерів в процесі навчання фахових дисциплін (О. Дерев'янка), студентів ВНЗ зі спеціальності «Автомобілі і автомобільне господарство» (М. Пікула). Незважаючи на досить значущі наукові результати вказаних досліджень, поза увагою дослідників залишилась проблема визначення та обґрунтування педагогічних умов формування екологічної компетентності майбутніх фахівців автомобільної галузі у ВНЗ I-II рівнів акредитації, яка через стрімке зростання автомобілізації та екологічних загроз від дії автотранспорту, потребує радикального перегляду та пошуку нового потенціалу запобігання екологічної загрози.

На сучасному етапі розвитку та запровадження новітніх технологій автомобільного транспорту назріла гостра необхідність виділення екологічної компетентності як компонента професійної компетентності фахівця. Дана потреба напряму пов'язана з екологічною оцінкою зміни природного середовища, станом здоров'я людини, нехтуванням екологічними стандартами, що дає підставу стверджувати, що основні причин погіршення екологічного стану в Україні зумовлені недостатнім рівнем екологічних знань населення та його нездатністю оцінювати незворотні процеси, які поступово ведуть до глобальної екологічної катастрофи.

За Ю. Багдасаровою та Є. Гурєвою (2012), підготовка фахівців з високим рівнем сформованості екологічної компетентності потребує впровадження передових навчальних технологій та підходів, орієнтованих на формування екологічної свідомості особистості, розвитку відповідальності людини у вирішенні екологічних проблем. Додатковий розвиток екологічної спрямованості в освіті слід розглядати як системоутворюючий компонент всього освітнього процесу, який визначає стратегічну мету й провідні напрями, утворюючи інтелектуальну, моральну та духовну основу (с. 36–40).

Слід зазначити, що незважаючи на введення в експлуатацію нових сучасних автомобілів з підвищеними екологічними стандартами, екологічна ситуація від впливу автомобілів в цілому на навколишнє середовище погіршується, що зумовлене пошуком нових комплексних підходів до вирішення проблеми. Одним з можливих шляхів підвищення екологічної безпеки автомобіля в період його життєвого циклу (виробництво, експлуатація і утилізація) є вплив на систему знань майбутніх фахівців автомобільної галузі, а через неї на свідомість людини.

Сотні тисяч робочих місць напряму чи опосередковано пов'язані з виробництвом, обслуговуванням та експлуатацією автомобілів. Більшість з яких, на свій розсуд, можуть впливати на формування екологічної загрози від взаємодії з автомобільною галуззю, отже екологічної компетенції потребують фахівці автомобільної галузі, де особливе місце надається підготовці спеціалістів на новому рівні.

Відтак забезпечення екологічної безпеки автотранспортних засобів в період експлуатації, залиша-

ється важливим аспектом який напряму пов'язаний з екологічною компетентністю фахівців, причетних до діяльності, обслуговування та експлуатації автотранспортних засобів.

Такі зміни спонукають освітян до нових підходів щодо підготовки фахівців якісно нового рівня – особистісно активних, творчих, самостійних, які здатні до самовдосконалення в професійній діяльності, оцінювання й аналізу соціальних наслідків своїх дій, а отже – ставити перед собою цілі, планувати свої дії та контролювати їх (Ognevuyuk, & Sysoieva, 2015).

Досліджуючи проблему формування екологічної компетентності в підготовці майбутніх фахівців автомобільного транспорту, ми виявили тісний зв'язок та взаємозалежність з професійною компетентністю та їх готовністю до професійної діяльності.

На думку, С. Бондар (2003), «... компетентність – це здатність особистості діяти. Але жодна людина не діятиме, якщо вона особистісно не зацікавлена в цьому. Природна компетентність така, що вона може проявлятися лише в органічній єдності з цінностями людини, тобто в умовах глибокої зацікавленості в даному виді діяльності ... отже, цінності є основною будь-яких компетенцій» (с. 8–9). Аби професійна діяльність посіла належне місце ієрархії особистісних цінностей, вкрай важливо, щоб з ранніх етапів професійного становлення студенти почали рефлексію свого смислового простору, побачили його зв'язки з цілями й завданнями майбутньої професії, а також були залучені в спеціально організовану роботу з розвитку своїх смислових орієнтирів. Слід якісно міняти форми навчально-виховного процесу у вищій школі в напрямі вільного переходу від власне навчання до професійного самовираження в реальних умовах трудової діяльності, стверджує І. Бех (2003, с. 254).

За Дж. Равеном (1999), компетентність є специфічною особливістю, яка необхідна фахівцю для ефективного виконання конкретних дій в конкретній предметній галузі, включає вузькоспеціальні знання, навички, способи мислення, а також розуміння відповідальності за свої дії (с. 4).

На думку В. Тернопільської (2012), професійна компетентність є інтегральним утворенням особистості та виявляється у її знаннях, уміннях, навичках, досвіді, особистісних властивостях, які обумовлюють готовність індивіда до виконання професійної діяльності. Професійне становлення особистості включає такі основні етапи: професійне самовизначення, професійну діяльність, фахове зростання в обраній сфері, формування професійної компетентності. Суттєву роль у формуванні професійної компетенції відіграє ціннісно-смислова сфера фахівця (с. 323–330)

В. Кричевський (1987) визначає 4 типи професійної компетентності: функціональна, яка характеризується професійними знаннями і вміннями їх реалізувати; інтелектуальна, яка виявляється в

здатності аналітично мислити й здійснювати комплексний підхід до виконання своїх обов'язків; ситуативна, що дозволяє діяти залежно від ситуації; соціальна – передбачає наявність комунікативних та інтегративних здібностей (с. 67).

Як показує аналіз досвіду освітніх систем багатьох розвинених країн Європи, одним зі шляхів оновлення змісту освіти й навчальних технологій, узгодження їх із сучасними потребами, інтеграції до світового простору є орієнтація навчальних програм на компетентнісний підхід та створення ефективних механізмів його запровадження.

За В. Тернопільською (2012), професійна підготовка студента повинна передбачати формування у нього професійно-значущих особистісних якостей, необхідних для виконання професійної діяльності (ініціативи, співробітництва, здатності працювати у групі, комунікативних здібностей, уміння навчатися, логічно мислити, відбирати і використовувати інформацію, розв'язувати проблемні ситуації, вибрати оптимальні стратегії поведінки (с. 209).

Професійну компетентність фахівця автомобільної галузі визначаємо як сукупність знань, умінь та навичок, які допомагають успішно виконувати професійну діяльність, здатність постійного самовдосконалення, самоосвіти, прийнятті креативних рішень.

Екологічна компетентність розглядається нами як фаховий показник результативності професійно-екологічної освіти майбутнього спеціаліста автомобільної галузі. При цьому вбачається універсальність здібностей та особистісних якостей, які забезпечують соціальну, екологічну і професійну доцільність поведінки, яка спрямована на усвідомлення своєї моральної відповідальності за стан навколишнього середовища на всіх видах автомобільної діяльності.

Вирішення глобальних екологічних проблем неможливо без якісної зміни екологічної культури й розвитку екологічної компетентності фахівців автомобільної галузі, які в тій чи іншій мірі формують вплив автомобіля і коло його діяльності на навколишнє середовище.

А. Курманов (2011) стверджує, що формування екологічної компетентності майбутніх фахівців відбувається шляхом екологізації змісту навчальних предметів, доповнень робіт екологічного спрямування, використання інноваційних ідей, методичних розробок та технологій, запровадження різних форм та методів навчального процесу й спрямування студентів на професійно-екологічне самовдосконалення. Це забезпечить готовність випускників до оптимальної взаємодії з природним середовищем, до діяльності в межах вибраної професії щодо раціонального природокористування на усіх рівнях: глобальному, регіональному, локальному (с. 43).

Аналіз методичної літератури, присвяченої даній проблемі свідчить що, єдиного підходу до визначення поняття екологічної компетентності немає.

Д. Єрмаков (2009) визначає екологічну компетентність як властивість, потенціал і досвід особистості в здійсненні складних екологоскладових видів діяльності.

Екологічна компетентність, на нашу думку, є особистісною характеристикою студента відповідно вимог екологічної освіти та виявляється у певних знаннях, уміннях, сформованій екологічній свідомості, необхідних для загальної орієнтації в екологічній обставині для усунення чи обмеження можливих екологічних ризиків. Відповідно до цього, екологічна компетентність – це володіння фахівцем системою знань, поглядів та переконань екологічної спрямованості, що репрезентуються в особистісному ставленні та відчутті моральної відповідальності щодо запобігання негативного впливу на оточуюче середовище.

У науково-педагогічній літературі приділяється значна увага оцінці рівня сформованості екологічної компетентності майбутніх фахівців. Зокрема, Т. Якимович та А. Цюприк (2015) пропонують відтворюючий (творчий), перетворюючий (продуктивний) і пошуковий (інноваційний) рівні сформованості компетентності особистості (с. 58–63).

А. Курманов (2011) визначає наступні рівні екологічної компетентності. За низького рівня студент (випускник) екологічно орієнтований, але не займає свідомо вираженої екологічної позиції. Середній рівень екологічної компетентності характеризується більш чіткими екологічними знаннями, наявністю досвіду, але якості ще носять більш теоретичний характер. Високий рівень екологічної компетентності є рівнем завершення екологічної підготовки фахівця у цілісному освітньому процесі, відповідно потреб, пов'язаний із самовдосконаленням фахівця, розвинутими уміннями екологічно-доцільної поведінки. Визначення рівня екологічної компетентності здійснюється за наступними критеріями (когнітивний, ціннісний, діяльнісно-практичний). Запропоновані критерії віднесені до об'єктивних, так як з їхньою допомогою є можливість встановити наскільки випускник коледжу чи спеціаліст на виробництві відповідає екологічним імперативам (с. 43–44).

У ВНЗ I–II рівнів акредитації автомобільного спрямування, екологічна освіта для технічних спеціальностей зазвичай обмежується курсом загальної екології на другому році навчання, в той час, коли до вивчення спеціальних дисциплін ще не приступили.

Аналізуючи навчальний план підготовки молодших спеціалістів за спеціальністю 5.07010602 «Обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів», ми можемо зробити висновок, що пріоритетною дисципліною у процесі формування екологічної компетентності є курс «Основи екології», обсяг аудиторних занять якого становить 32 години і згідно навчального плану, предмет викладається у третьому семестрі.

Оскільки процес формування екологічної компетентності є комплексним і багатограним, то такий підхід, вкрай недостатній для формування екологічної компетентності фахівців, які після закінчення навчального закладу в процесі професійної діяльності можуть впливати на створення екологічної безпеки від діяльності транспорту.

Нами визначені основні фактори, які впливають на формування екологічної компетентності студентів:

- достатній рівень екологічних знань,
- інтерес, зацікавленість в екологічному спрямуванні;
- потреба в екологічній діяльності та самовдосконаленні;
- практичний досвід та навички в екологічній діяльності.

Разом з тим, можна стверджувати, що формування екологічної компетентності студентів автомобільного спрямування є складним і системним процесом, який не може обмежуватись лише збільшенням академічних годин до начального плану підготовки фахівців. Це, насамперед, професійно-екологічні знання й уміння, сформовані моральні цінності особистості, відчуття відповідальності, готовність до самоорганізації й самокорекції своєї професійної діяльності.

Досліджуючи підготовку майбутніх фахівців автомобільної галузі, слід виділити в якості результату формування екологічної компетентності теоретичну (сукупність екологічних знань, умінь, навиків та спрямувань) і практичну (організаційні й комунікативні уміння) готовність до екологічно грамотної поведінки.

Формування екологічної компетентності особистості студента, має здійснюватися за принципом неперервності й поетапності та включати організацію навчання, виховання та розвиток майбутнього фахівця.

На нашу думку, ефективне формування екологічної компетентності майбутнього фахівця автомобільної галузі буде здійснюватися за умови:

- введення до навчального плану дисципліни «Конструктивна, технологічна та екологічна безпека на автомобільному транспорті»;
- насичення змісту всіх спеціальних дисциплін професійної підготовки екологічною складовою;

- проведення лабораторних та практичних робіт з екологічною складовою;
- розробки програм самостійної роботи студентів та реальних проектів в екологічному спрямуванні;
- залучення студентів до сучасних інформаційних технологій з метою розвитку та експлуатації автомобільного транспорту зі зменшеними екологічними навантаженнями;
- введення в курсові та дипломні проекти складової екологічного спрямування;
- залучення студентів до колективних обговорень, семінарів та конференцій, за участі представників екологічних організацій, фірм, міської адміністрації;
- організації практики на підприємствах та організаціях з передовим досвідом.

Відтак, екологічну компетентність можна окреслити як цілісну систему знань про екологію, що характеризується здатністю фахівця реалізувати свій людський потенціал у процесі професійної діяльності, усвідомлюючи її соціальну значимість та особисту відповідальність за результати своєї діяльності чи бездіяльності й необхідність постійного вдосконалення факторів, які чинять вплив на навколишнє середовище.

Висновки. Таким чином, формування екологічної компетентності майбутніх фахівців автомобільної галузі виступає невід'ємним цілісним процесом включення їх у професійно-екологічну діяльність, яка ґрунтується на технології активного та поетапного екологічно спрямованого навчання. Умовами успішного формування екологічної компетентності майбутніх фахівців є залучення їх до колективних обговорень, семінарів та конференцій за участі представників екологічних організацій, фірм, міської адміністрації; до сучасних інформаційних технологій з метою розвитку та експлуатації автомобільного транспорту зі зменшеними екологічними навантаженнями.

Перспективним напрямком подальшої роботи є питання розробки різних форм і технологій навчання майбутніх фахівців автомобільного транспорту для забезпечення нової якості професійної освіти.

Література

- Багдасарова Ю. А., Гуреева Е. Г. Формирование профессионально-экологической компетентности студентов специалистов трубопроводного транспорта. *Вестник СамГУ*. 2012. № 1(96). С. 36–40.
- Бех І. Д. Виховання особистості: Особистісно-орієнтований підхід: науково-практичні засади. Київ : Либідь, 2003. 344 с.
- Бондар С. Компетентність особистості – інтегрований компонент навчальних досягнень учнів. *Біологія і хімія в школі*, 2003. № 2. С. 8–9.
- Ермаков Д. С. Педагогическая концепция формирования экологической компетентности учащихся. Москва : МИОО, 2009. 396 с.
- Екологія та автомобільний транспорт / Ю. Ф. Гутаревич та ін. Київ : Артистей, 2008. 296с.
- Кричевский В. Ю. Профессиограмма директора школы. Проблемы повышения квалификации руководителей школ. Москва : Педагогика, 1987. 212 с.

- Курманов А. В. Уровни и критерии оценки экологической компетенции студентов колледжа. *Среднее проф. образование : ежемесячный теоретический и научно-методический журнал*. 2011. № 12. С. 43–44.
- Про схвалення Транспортної стратегії України до 2020 р. : розпорядження Кабінету міністрів України від 20 жовтня 2010р. № 2174-р. URL: www.transport-ukraine.eu, zakon2.rada.gov.ua (дата звернення: 25.06.2017).
- Равен Дж. Педагогическое тестирование: проблемы, заблуждения, перспективы / пер. с англ. Москва : «КогитоЦентр», 1999. 144с.
- Тернопільська В. І. Акмеологічні аспекти формування професійної компетенції майбутнього фахівця. Акмеологія – наука 21 століття : матер. 4-ї міжнар. наук.-практ. конф., 30 травня 2014 р. Київ, 2014. С. 323–330.
- Тернопільська В. І. Структура професійної компетентності майбутнього фахівця. *Науковий вісник державного педагогічного університету*. 2012. Вип. 9. С. 208–213.
- Ognevyuk V., Sysoieva S. Training of education experts in Ukraine: experimental interdisciplinary program. *The advanced science journal*. 2015. Issue 6. P. 98–103. doi: 10.15550/ ASJ.2015.06.098

References

- Bahdasarova, Yu. A., & Hureyeva, E. H. (2012). Formirovanie professional'no-jekologicheskoy kompetentnosti studentov specialistov truboprovodnogo transporta [Formation of vocational and environmental competence of students of pipeline transport specialists]. *The Bulletin of the SamGU*, 1 (96), 36–40 (rus).
- Bekh, I. D. (2003). *Vyhovannja osobystosti: Osobystisno-orijentovanyj pidhid: naukovо-praktychni zasady [Personality upbringing: Personality-oriented approach: scientific and practical basics]*. Kyiv, Ukraine: Lybid, 344 (ukr).
- Bondar, S. (2003). Kompetentnist' osobystosti – integrovanyj komponent navchal'nyh dosjagnen' uchniv [Competence of the individual – an integrated component of student achievements]. *Biology and Chemistry at school*, (2), 8–9 (ukr).
- Ermakov, D. S. (2009). *Pedagogicheskaja koncepcija formirovanija jekologicheskoy kompetentnosti uchashhihsja [Pedagogical Concept of Formation of Conceptual Competence of Students]*. Moscow, Russian Federation: Moscow Institute of International Studies (rus).
- Hutarevich, Yu. F., Zerkalov, D. V., Hovorun, A. H., Korpach, A. O., & Merzhhevskaya, L. P. (2008). *Ekologija ta avtomobil'nyj transport [Ecology and road transport]*. Kyiv, Ukraine: Artists (ukr).
- Kurmanov, A. V. (2011). Urovni i kriterii ocenki jekologicheskoy kompetencii studentov koledzha [Levels and criteria for assessing the ecological competence of college students]. *Scientific research work*, (12), 43–44 (rus).
- Pro shvalennja Transportnoi' strategii' Ukraїny do 2020 r. [On Approval of the Transport Strategy of Ukraine until 2020]*. (2010). Rozporjadzhennja Kabinetu ministriv Ukraїny, vid 20 zhovtnja, N 2174-r. Retrieved from www.transport-ukraine.eu, zakon2.rada.gov.ua (ukr).
- Raven, J. (1999). *Pedagogicheskoe testirovanie: problemy, zabluzhdenija, perspektivy [Pedagogical testing: Problems, delusions, persectives]*. Translated from English, Moscow, Russian Federation: KogitoCenter (rus).
- Krychevskiy, V. Yu. (1987). *Professiogramma direktora shkoly. Problemy povyshenija kvalifikacii rukovoditelej shkol [Professional profile of the school principal. Problems of Upgrading the Skills of School Leaders]*. Moscow, Russian Federation: Pedagogics (rus).
- Ternopilska, V. I. (2014). *Akmeologichni aspekty formuvannja profesijnoi' kompetencii' majbutn'ogo fahivcja. Akmeologija – nauka 21 stolittja [Akmeological aspects of forming the professional competence of the future specialist. Akmeology – 21st century science]*. Proceedings of the International Conference. Kyiv, Ukraine. 323–330 (ukr).
- Ternopilska, V. I. (2012). Struktura profesijnoi' kompetentnosti majbutn'ogo fahivcja. [The structure of professional competence of the future specialist]. *Scientific Bulletin of State Pedagogical University*, (9), 208–213 (ukr).
- Ognevyuk, V., & Sysoieva, S. (2015). Training of education experts in Ukraine: experimental interdisciplinary program. *The advanced science journal*, (06), 98-103. doi: 10.15550/ ASJ.2015.06.098 (eng).

ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА

Чуйко Сергей, преподаватель комиссии по обслуживанию и ремонту автомобилей и двигателей, Житомирский автомобильно-дорожный колледж Национального транспортного университета, ул. Большая Бердичевская, 2, 10001 г. Житомир, Украина; аспирант кафедры автомобилей и транспортных технологий, Житомирский государственный технологический университет, ул. Чудновская, 103, 10005 г. Житомир, Украина, expertauto@ukr.net

В статье, на основе анализа научной литературы, раскрыто содержание понятия «экологическая компетентность будущих специалистов автомобильного транспорта». Охарактеризованы основные структурные элементы экологической компетентности будущих специалистов в отрасли автомобильного транспорта. Определены основные факторы, имеющие влияние на формирование экологической компетентности будущих специалистов автомобильного транспорта. Обосновано эффективные организационно-педагогические условия формирующие экологические компетентности будущих специалистов автомобильного транспорта.

Ключевые слова: автомобильный транспорт; будущий специалист; профессиональная компетентность; транспортное средство; экологическая компетентность.

FORMATION OF ECOLOGICAL COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS OF MOTOR TRANSPORT

Chuiko Serhii, Lecturer of the Commission «Maintenance and Repair of Motor Vehicles and Engines», Zhytomyr Automobile and Highway College, National Transport University, 2 Velyka Berdychivska Str., 10001 Zhytomyr, Ukraine; Post-graduate student of the Department of Automobile and Transport Technologies, Zhytomyr State Technological University, 103 Chudnivska Str., 10005 Zhytomyr, Ukraine, expertauto@ukr.net

This article, on the basis of the analysis of scientific literature, describes the content of the concept of «environmental competence of future specialists in road transport». By this the main structural elements of environmental competence of future specialists in the field of road transport are characterized. The main factors influencing the formation of ecological competence of future specialists of motor transport are determined.

The effective organizational and pedagogical conditions of formation of ecological competence of future specialists of motor transport are explained.

One of the possible ways for improvement of eco-safety of vehicle in the period of its vital cycle (production, operation and disposition) is an influence on system of knowledge of future experts of car industry, and to human consciousness through it.

We consider ecological competence as a specialty index of efficiency of professional-ecological education of future expert of car industry. Herewith, we can see the universality of skills and personal qualities that ensure social, ecological and professional reasonability of conduct directed on understanding their moral responsibility for the condition of environment on all types of vehicle activity.

Formation of ecological competence of personality of student shall take place under continuousness and step-by-step principle and include the organization of studies, education and development of future expert.

The perspective direction of further work is a question of development of various forms and technologies of training of future expert in vehicles to insure new quality of professional education.

Keywords: ecological competence; future specialist; highway transportation; professional competence; vehicle.

Стаття надійшла до редакції 25.07.2017

Прийнято до друку 05.10.2017